

MEEdeleer

Nieuwsbrief vol vitamines voor de voedselbanken

Voorwoord

De Algemene Ledenvergadering kon op een grote opkomst rekenen; 60% van alle voedselbanken waren vertegenwoordigd. De lange termijn strategie kwam uitgebreid aan bod. In 7 groepen werd gediscussieerd over de ambities en doelstellingen van de voedselbanken de komende jaren. Men was het er over eens dat we veel meer mensen, willen helpen die in armoede leven en honger hebben. De komende weken wordt samen met afgevaardigden uit het land een Plan van Aanpak geschreven. Deze zal op de ALV van 30 november met elkaar worden gedeeld.

Leo Wijnbelt
Voorzitter Voedselbanken Nederland

Winkelconcept met hybride model

In Haaglanden wil men graag naar een winkel concept maar dat is nog niet eenvoudig. Momenteel zijn er ruim 20 uitgiftepunten. Die kun je niet allemaal ombouwen naar een winkelconcept. Als eerste stap opent de voedselbank nu op één van hun locaties een verswinkel die twee dagen per week open is. Klanten kunnen daar terecht voor verse producten als aanvulling op het wekelijks pakket. Van andere voedselbanken is bekend dat de invoering van het winkelconcept, met bijbehorende publiciteit, mede heeft

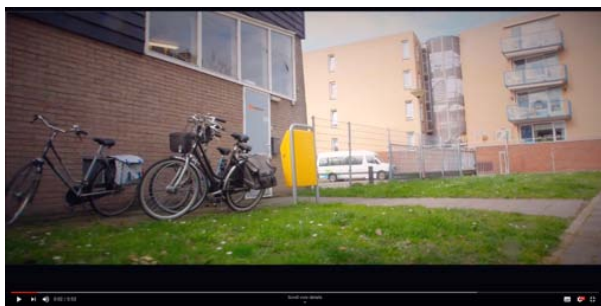
bijgedragen aan toename van het aantal klanten.

Promofilm VB Alblasserdam

“Je hoeft maar een paar afslagen te missen en je zit in de problemen. Denk aan ontslag, scheiding, ziekte. Het kan ieder-

een overkomen.” Dat is het begin van de promofilm gemaakt voor VB Alblasserdam door Leonard van der Kuijl.

Een promofilm? Ja! Want de voedselbank wil dat iedereen die hun hulp goed kan gebruiken, contact met hen opneemt. [Klik hier voor het fraaie filmpje.](#)

Inhoudsopgave:

Artikelen over voedselvererving:

Actie ETOS, spaarpunten doneren	2
Gebruik koelelementen: lastiger dan het lijkt	2
Eind september nieuwe e-learning cursussen	2
Vrijwilligers en veiligheid	3
Teruggaaf energiebelasting onder voorwaarden mogelijk	3
Hema Foundation doneert boeken met Nijntje	3
Al 58 scholen in actie voor voedselbanken	
Samenwerking met Kinderpostzegels	3
Het Oranjefonds helpt weer met de organisatie van 'Burendag'	3
Nieuwtjes van andere voedselbanken	4
Meer mensen maken gebruik van de voedselbanken	4
Aandacht voor de voedselbank op het Nederlands Film Festival 2019	4
Nieuwe campagne Samen Tegen Voedselverspilling	4
Week van de voedselbanken in 2020	5
Handige taalboekjes voor de voedselbanken	5
Week van de voedselbanken 2019: Wie doet mee?	5

Wat werkt in kader van Onder de Radar?

In het najaar publiceren we een aparte editie van de MEEdeleer. Deze wordt geheel gewijd aan het Project Onder de Radar.

Wat werkt goed? Wat werkt niet? We zijn op zoek naar jullie ervaringen! Bij deze de oproep aan alle voedselbanken om hun ervaringen te delen. Mail ze naar meedeler@voedselbankennederland.nl. Liefst maximaal 350 woorden.

Nieuwe afspraken met leveranciers

Met bijna alle grote supermarkten zijn inmiddels afspraken gemaakt over levering aan de voedselbanken. Zoals misschien bekend is vorige maand de overeenkomst met Dirk van den Broek ondertekend. Voedselbanken met een Dirk in hun werkgebied kunnen afspraken maken met de lokale filiaalmanager. Ook met Hoogvliet is al eerder een overeenkomst gesloten. Nog niet alle filialen zijn een samenwerking aangegaan met

vervolg op pagina 2)

(vervolg van pagina 1)

een lokale voedselbank. Hier liggen dus nog kansen. Zit er een Hoogvliet in de buurt van jullie voedselbank, leg dan vooral contact met de filiaalmanager. Tenslotte is vorige maand de samenwerking met DeliXL tot stand gekomen. Voedselbanken die in de buurt van een vestiging van Bidfood liggen, kunnen contact opnemen met René Nederpelt.

Actie ETOS, spaarpunten doneren:

Nu al een succes

Sinds de start van de ETOS spaarpunten actie in week 17, zijn er in totaal 22.279 volle spaarkaarten ingewisseld voor donatie. Klanten kunnen hun volle spaarkaart inleveren en doneren dan 5 euro aan de voedselbank. Deze worden omgezet in drogisterij producten die verdeeld worden over de 10 Distributie Centra. In week 39-40 volgt een speciale uiting in de Etos folder. Dat gaat vast nog meer punten opleveren! De actie loopt nog tot en met het einde van 2019.

Gebruik koelelementen: lastiger dan het lijkt

Het lijkt zo simpel, koelelementen gebruiken om producten koel te houden. Maar regelmatig komen we tegen dat de koelelementen verkeerd gebruikt worden. Bijgaande grafiek (met dank aan de Universiteit van Wageningen) maakt duidelijk hoe het werkt. Op de horizontale as de tijd in minuten, op de verticale as de temperaturen in °C.

Koelelementen moeten worden ingevroren om daarna kou af te kunnen geven.

Je ziet dat het een uur (62 minuten) duurt voordat een koelelement op 0°C komt, waarna het meer dan 10 uur(!) kost om de -18°C te bereiken.

Les 1: koelelementen tenminste een nacht in de vriescel. Indien het een doos met koelelementen is dan duurt het tenminste twee dagen voordat het middelste blok op temperatuur is.

Als het ingevroren koelelement (-18°C) in een koelbox van 4°C wordt geplaatst loopt de temperatuur van het koelelement binnen één uur op naar +2°C, om dan

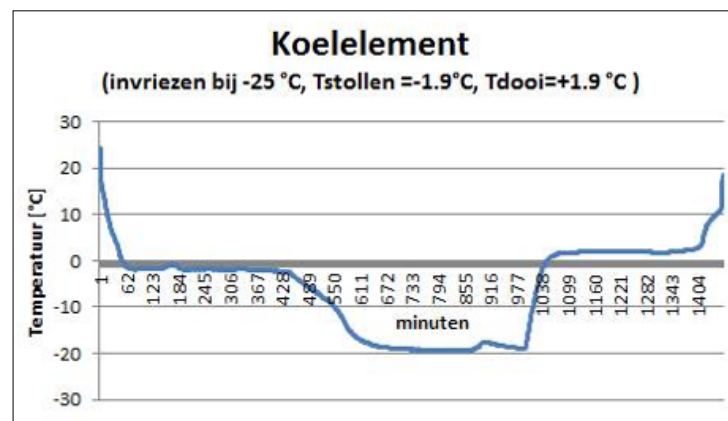
gedurende 5 uur (bij een omgevingstemperatuur van 20°C) zijn werk te doen en kou van 2°C af te geven. Hierdoor blijven de gekoelde producten ook gekoeld.

Les 2: Koelelementen zijn, nadat ze in een koelbox geplaatst zijn, maximaal 5 uur effectief

Koelelementen gaan pas koelen wanneer de temperatuur in de koelbox boven 0°C komt.

Les 3: Koelelementen in koelboxen met diepvriesproducten hebben geen effect, ze voegen alleen gewicht toe.

Les 4: Koelelementen behoren tot aan het transport van de koelbox in de vriezer te blijven. Vooraf in een koelbox doen, verkort onnodig de effectieve periode.

Eind september nieuwe e-learning cursussen

De web-training voedselveiligheid is de afgelopen jaren een groot succes geweest. Duizenden vrijwilligers hebben hieraan deelgenomen en een certificaat behaald.

Met de komst van het nieuwe handboek moest ook die training vernieuwd worden. De Précon Consulting Group B.V. beschikt over een uitgebreid e-learning programma en heeft ons aangeboden een specifieke training voor de voedselbank te produceren **“Veilig voedsel bij de Voedselbank”**. Deze wordt gratis ter beschikking gesteld aan alle voedselbanken en DC's. Daar worden hun standaard e-learning modules **“Ongediertebestrijding”** en **“Vertil je niet”** nog bij gedaan. Alle cursussen worden af-

gesloten met een certificaat voor de cursist. Om aan een cursus deel te nemen, moet de cursist door de lokale cursusorganisator ingeschreven worden.

Vanuit het team voedselveiligheid is recent de lokale coördinator/bestuurslid voedselveiligheid geïnformeerd, dat het noodzakelijk is dat het lokale bestuur een cursusorganisator benoemt. Deze coördinator wordt geregistreerd bij Voedselbanken Nederland. De werkzaamheden van de cursusorganisator zijn beperkt. Hij/zij krijgt een inlogcode om via de website cursisten aan te melden voor één of meerdere cursussen. Hij/zij moet eventuele eenvoudige vragen van cursisten over de werking van het systeem beantwoorden.

Binnenkort ontvangen de meer dan 90 aangemelde cursusorganisatoren een instructie hiervoor.

Als je vragen hebt over deze e-learning programma's, kan je contact opnemen met Els Vernooij (Team Trainen en Opleiden) of Jac Albers (Team voedselveiligheid). Beiden zijn voor dit onderwerp te bereiken via het email adres: elzi@voedselbankennederland.nl.

Vrijwilligers en veiligheid

Veilig en gezond werken, is dat er ook voor vrijwilligers? Uiteraard, is de logische reactie. Maar een aantal verplichtingen vanuit de Arbowet, zoals een RI&E en het aanstellen van een preventiemedewerker, zijn strikt gezien niet verplicht voor vrijwilligersorganisaties.

Vreemd zou je denken...

In het blad "Veiligheid en preventie" van augustus staat een groot artikel over de werkwijze van de voedselbanken met betrekking tot dit onderwerp. Het is een interview met Edsko Swagerman, de coördinator ARBO is bij Voedselbanken Nederland.

In het artikel gaat hij in op het nut van een RI&E (Risico Inventaris en Evaluatie). Ook wordt er ruim aandacht besteed aan

het belang van de sociale veiligheid voor de vrijwilligers én de klanten van de voedselbank. Een lezenswaardig artikel, dat vol staat met weetjes en tips. Het is te vinden op de Voedingsbodem.

Al 58 scholen in actie voor voedselbanken Samenwerking met Kinderpostzegels

In de MEEder van april jl. maakten wij melding van het feit dat scholen (die meewerken met Kinderpostzegels) dit jaar zelf kunnen kiezen hoe een deel van het opgehaalde geld het beste besteed kan worden voor kwetsbare kinderen in hun eigen gemeente.

Inmiddels hebben 58 scholen aangegeven in actie te willen komen voor de voedselbanken. De aanmelding sluit op 5 oktober, dus wellicht worden het nog meer. Na 5 oktober wordt bekend in welke gemeenten, welke scholen meedoen (website van Kinderpostzegels). Begin volgend jaar ontvangen de voedselbanken dan verrassingspakketten voor kinderen in de leeftijd van 4-12 jaar.

Het kan zijn dat Kinderpostzegels rechtstreeks contact opneemt met jouw voedselbank als scholen in jouw gemeente meedoen.

Teruggaaf energiebelasting onder voorwaarden mogelijk

VB Het Hoge Land stuurde ons een interessante tip. Voedselbanken met een ANBI-status kunnen onder bepaalde voorwaarden 50% van hun energiebelasting terugkrijgen. Energiebelasting wordt via de factuur van de energieleverancier in rekening gebracht bij de gebruikers van energie, zoals gas en stroom. Om te bepalen of je aan de voorwaarden voldoet staat op de site van de Belastingdienst een hulpmiddel in de vorm van een stroomschema. Bij een positieve uitkomst is het vervolgens een kwestie van invullen van het formulier 'Verzoek Teruggaaf energiebelastingen

opslag duurzame energie'. Zowel het stroomschema als het formulier zijn te downloaden vanaf de site van

de Belastingdienst. Bedenk bij het invullen van het verzoek dat ook 50% van de in rekening gebrachte btw terug kan worden gevraagd, omdat een voedselbank geen onderneming is voor de btw. Ook een verzoek over de afgelopen jaren kan nog aan de Belastingdienst worden voorgelegd.

Hema Foundation doneert boeken met Nijntje

In november start Hema een soortgelijke actie als we eerder hadden met Ootje. Maar dan met Nijntje. Er is een kinderboek en gratis app 'kijk en lees mee met Nijntje' ontwikkeld. Zowel het boek als de app zijn door ouders, of je nu veel of weinig leest, gemakkelijk te gebruiken en stimuleren op een leuke en laagdrempelige manier interactie met hun kind. Het boekje en de app zijn vanaf 4 november beschikbaar bij HEMA tijdens de Sintperiode. De actie is: 'koop een boek en geef een boek'. Klanten kunnen voor 5 euro het boek kopen en de volledige opbrengst gaat naar HEMA Foundation. Hema zet dit weer om in circa 10.000 boeken en geven deze aan kinderen voor wie het niet gewoon is om met boeken op te groeien. Een Sinterklaascadeau waarmee je dus een verschil maakt.

De verspreiding van de 10.000 boe-

ken naar kinderen geschiedt weer met een aantal partners: Vereniging Humanitas, Stichting Kinderpostzegels, De VoorleesExpress Amsterdam en ook wij weer, Voedselbanken

Nederland.

Wat betekent dat voor de voedselbanken?

Hema bezorgt alle boeken kosteloos op de verschillende distributielocaties. Waarschijnlijk is dit ergens in december (nog ter bespreking). Het gaat om een totaal van ca. 6.500 boeken voor de voedselbanken. Meer informatie volgt.

Het Oranjefonds helpt weer met de organisatie van 'Burendag'

September betekent voor veel mensen een nieuw begin. School, werk, buurtactiviteiten. Een mooie maand om zaken op te pakken en verbinding te zoeken. Daarom vieren wij deze maand Burendag: een dag waarop we met de buurt samenkomen en elkaar beter leren kennen. Je kan nog tot 27 september een activiteit aanmelden. Zoekt je tips om Burendag te vieren? Het Oranjefonds helpt graag. Aanmelden en meer informatie is te vinden op: www.burendag.nl

Nieuwtjes van andere voedselbanken

Welkom Voedselbank Langedijk!

Op 26 augustus 2019 is Stichting Voedselbank Langedijk toegetreden tot onze vereniging. De vereniging telt nu 170 voedselbanken. We heten Voedselbank

Langedijk van harte welkom en wensen hen veel succes.

Een nieuwe manier van uitgifte in Westervoort (Arnhem)

Op uitgiftepunt Westervoort werken vrijwilligers met een nieuw systeem. Het voedsel voor de klanten wordt niet langer aangeleverd in kratten, maar in rekken op wielen. De zogenoemde Deense karren worden op het distributiecentrum ingeladen met dozen. Pas in Westervoort gaat het plastic eraf en worden de dozen uitgepakt. Vervolgens komen verse groenten van boeren uit de omgeving en de koel- en vriesproducten erbij.

duurd voor we eraan gewend waren, want het is meer werk. De rekken zijn ingepakt in plastic, wat we eerst moeten verwijderen, dan de dozen uitpakken en de producten uitstellen. Uiteindelijk is het voor de klanten veel handiger. Ze lopen met een begeleider langs de rekken en doen hun 'boodschappen'. Net zoals in onze supermarkt in Arnhem-Zuid. Zo kunnen onze klanten zelf kiezen wat ze nodig hebben, dat is prettiger."

Hoe bevalt het tot nu toe?

"Bevalt het nieuwe systeem?" vroegen we aan Gerda Buijs, die er de leiding heeft. Gerda: "Jazeker! Het heeft wel even ge-

Najaar besluit hoe verder

Met deze proef testen we of het met geringe middelen mogelijk is om voor onze klanten een soort winkelconcept mogelijk te maken. Ondertussen zijn we zo enthousiast dat de proef wordt uitgebreid met een tweede uitgiftepunt.

Meer mensen maken gebruik van de voedselbanken

Uit het persbericht met de halfjaarcijfers

In de eerste helft van 2019 hielpen de voedselbanken 8 % meer huishoudens dan in dezelfde periode van voorgaande jaar. Het aantal kinderen steeg met bijna 7%. Er zijn grote lokale verschillen voor wat betreft de hoeveelheid beschikbaar voedsel.

Flinke groei aantal klanten

Uit de halfjaarsenquête onder de voedselbanken blijkt dat het klantenaantal nog steeds toeneemt. Het aantal geholpen huishoudens steeg met 8%. Het aantal kinderen steeg met bijna 7%. De samenstelling van het klantenbestand

lijkt te veranderen. Er werden relatief meer alleenstaanden en éénnouder gezinnen geholpen. Het aantal ouderen dat een beroep doet op voedselhulp stijgt ook. Dit zou kunnen komen doordat de kosten van levensonderhoud harder zijn gestegen (BTW verhoging, en energie) dan de pensioenen en AOW.

Voedselbanken zijn sinds enige tijd bezig om klanten die nu nog 'onder hun radar' vallen op te zoeken. Mensen die aan de toelatingscriteria voldoen, maar zich om redenen van schaamte en/of onbekendheid, nog niet melden. Dit heeft lokaal al tot successen geleid.

[Klik hier voor complete persbericht.](#)

Aandacht voor de voedselbank op het Nederlands Film Festival 2019

Tijdens de 39ste editie van het Nederlands film festival (van vrijdag 27 september t/m zaterdag 5 oktober 2019 in Utrecht) gaat En Route! in première, een korte film van Marit Weerheijm die meedingt in de competitie voor KORT! en later in het jaar op tv te zien zal zijn.

De film gaat over de weg die een vader en zijn twee kinderen afleggen naar de voedselbank. De film volgt Inay die de hele ochtend in slowmotion gaat bewegen. Ze wilt zorgen dat zij samen met haar broertje en vader te laat komen 'zodat er alleen nog toetjes over zijn'. Het plan slaagt, ze zijn te laat. Inay staat met haar vader en broertje bij de voedselbank. Ze neemt de grote lading overgebleven toetjes aan, maar ze ziet dat haar vader wanhopig in gesprek is met een van de vrijwilligers. Bij andere klanten van de voedselbank vraagt haar vader ander eten. De film toont hoe solidariteit nog lang niet is verdwenen in Nederland, en hoe de voedselbank hier als geen ander centraal in staat.

Nieuwe campagne Samen Tegen Voedselverspilling

Op 16 september start de Stichting Samen Tegen Voedselverspilling een nieuwe campagne. Voedselbanken Nederland is lid van deze Stichting. Wij zullen in onze communicatie op social media inhaken op deze campagne en gebruik maken van de materialen die zij aanleveren.

Week van de voedselbanken in 2020:

Lancering 'Er is genoeg...'

Al eerder hebben wij jullie geïnformeerd over het project 'Er is genoeg' (www.erisgenoege.nl).

Als alles volgens plan verloopt en de fondsenwerving succesvol is, wordt in oktober 2020 het actieprogramma rondom Er is Genoeg, gestart met een Congres in de Doelen. Daar wordt de documentaire voor het eerst getoond. In de maanden erna komen er lokaal impact initiatieven. Op dit moment vinden er veel voorbereidingen plaats, maar de eerste zichtbare resultaten zijn er. Bijvoorbeeld de korte filmpjes van drie mensen die het project een warm hart toedragen, te zien op de website, zanger René Froger, cabaretier/acteur Martin van Waardenburg en wetenschapper Nadja Jungmann.

Ook voor de documentaire zijn de eerste proefopnames gemaakt. In de bijgaande foto is vrijwilliger Willem te zien die bij Voedselbank Rotterdam werkt, maar thuis ook van 7 Euro per dag rond moet zien te komen. Net als bij zovelen, is Willem alleen,

vecht zich door de eenzaamheid heen en poetst elke maandag zijn huisje, want zo zegt hij: "Structuur in je leven, helpt je leven weer op orde brengen". Iets wat hij in de film verder uitlegt en dat door Nadja Jungmann in de film wordt uitgelegd. Ook Otto wordt gefilmd, te zien op de foto in zijn huiskamer met al zijn medicatie. Door de torenhoge zorgkosten kwam hij in de armoede terecht en het feit dat hij bij de Voedselbank kwam, heeft hij 2 jaar lang verzwegen voor zijn bureau. Nu durft hij over zijn schaamte te praten omdat hij een voorbeeld wil zijn naar anderen die in schaamte leven.

Bekijk de website en de filmfragmenten. Een initiatief dat de moeite waard is!

Handige taalboekjes voor de voedselbanken

Er is een aantal boekjes handige taalboekjes beschikbaar, die misschien goed bruikbaar zijn voor de afdeling communicatie van de voedselbanken.

Ze staan per onderwerp vol met handige, korte tips. Vooral de boekjes Taalniveau,

Artikelen schrijven en Visueel communiceren zijn heel goed toe te passen.

De uitgever LVE heeft geen bezwaar tegen verspreiding van de boekjes onder onze vrijwilligers. De boekjes zijn te vinden op de Voedingsbodem.

Week van de voedselbanken 2019:

Wie doet mee?

Diverse voedselbanken organiseren in week 42 een Open Dag of andere activiteit. VB Apeldoorn opent hun totaal vernieuwde voedselbank. Voortaan is er een wachtruimte met koffie en toiletgroep voor klanten. Ze zijn straks drie maal per week open en werken met een winkelconcept. VB Arnhem houdt open dag. VB Rotterdam organiseert naast vele andere zaken een sponsordiner. Voedselbank Nederland lanceert een compleet nieuwe website in week 42. Ook wordt de actie "meest populaire maaltijdbbox van Nederland", via online kanalen gedeeld.

Wij zijn benieuwd welke andere voedselbanken meedoen. Wil je ons mailen (welkom@voedselbankennederland.nl) en kort aangeven wat jouw voedselbank organiseert? Vriendelijk dank.

Kalender

Week van de alfabetisering	9-15 september 2019
Week van de Voedselbanken	14 t/m 20 oktober 2019
Wereldvoedseldag	16 oktober
Internationale Dag voor uitroeiing armoede	17 oktober 2019
Internationale dag van de rechten van het Kind	20 november 2019
Algemene Ledenvergadering	30 november 2019
Nationale Vrijwilligersdag	7 december 2019

Colofon

Deze nieuwsbrief is een uitgave van Voedselbanken Nederland. Eindredactie: Pien de Ruig Vormgeving: Walter Luykenaar Met dank aan: bestuursleden Voedselbanken Nederland, Ed Claassens en vele andere vrijwilligers bij de voedselbanken. © Vereniging Voedselbanken Nederland Meidoornkade 19, 3992 AG Houten E-mail: welkom@voedselbankennederland.nl www.voedselbankennederland.nl Overname van artikelen in andere publicaties is toegestaan. Vermelding van Nieuwsbrief Voedselbanken Nederland als bron wordt daarbij op prijs gesteld.

